

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI AUŞEU
JUDEȚUL BIHOR**

2021-2027

GLOBCONSULTING SRL

Cuprins

CAPITOLUL I. CADRUL GENERAL	5
1.1 Istoric	5
1.2 Cadrul fizico-geografic	7
1.3 Fișa de prezentare a comunei	8
1.4 Date și sinteze	14
1.4.1 Infrastructura de transport	14
1.4.2 Utilități	16
1.4.3 Infrastructura pentru afaceri	16
1.4.4 Societate civilă, sector asociativ, participare comunitară	17
1.5 Analiza principalilor indicatori locali	18
1.5.1 Sumar	18
1.5.2 Demografie	18
1.5.3 Educație	27
1.5.4 Sănătate și asistență socială	30
1.5.5 Administrația publică și capacitate administrative	31
1.5.6 Cultură	32
1.5.7 Turism	34
1.5.8 Sport	36
1.5.9 Siguranța publică	36
1.5.10 ARII protejate	37
CAPITOLUL II. Analiza cadrului strategic	38
2.1 Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă	38
2.2 Contextul european și național privind perioada de programare 2021-2027	40
2.3 Contextul național	41
2.4 Planul de Dezvoltare Regională pentru perioada 2014-2020	42
2.5 Strategia la nivel județean	43
2.6 Strategia locală de dezvoltare pe perioada 2014-2020	45
2.7 Proiecte importante de investiții publice ale comunei	48
CAPITOLUL III. Elaborarea planului strategic de dezvoltare al comunei Aușeu	49
3.1 Analiza economică	49
3.1.1 Context	49
3.1.2 Forța de muncă și educație	55

3.1.3. Agricultura și silvicultura	58
3.1.4 Analiza bugetului local	59
3.2 Cercetare vizând analiza calității vieții în comuna Aușeu	63
3.2.1 Metodologia cercetării	63
3.2.2 Interpretarea datelor	65
3.2.4 Servicii publice și indicatori ai calității vieții	72
3.2.5 Activitatea administrației publice locale	87
3.2.6 Concluzii	90
3.2.7 Analiza cantitativă mediul de afaceri din comuna Aușeu	91
3.3 Analiza calitativă preliminară	92
3.4 Analiza SWOT a comunei Aușeu	96
3.5. Profilul strategic al comunei Aușeu	109
3.5.1 Conceptul strategic	109
3.5.2 Probleme strategice	109
3.5.3 Factorii strategici cheie	111
3.5.4 Dezvoltarea viziunii comunei Aușeu	112
3.5.5 Identificarea avantajelor comparative și competitive	112
3.5.6 Opțiuni strategice	113
3.5.7 Dezvoltarea planurilor operaționale pentru perioada 2021-2027	119
Bibliografie	124

CAPITOLUL I. CADRUL GENERAL

1.1 Istorici

Prima atestare documentară a satului Aușeu apare într-un registru de zeciuieți unde este pomenit sub numele de Eusi la 1336, iar în anul 1406 era menționat sub denumirea de possessio Walachalis Ewsy, făcându-se în același timp precizarea că este așezare românească. Apare frecvent sub numele de Össi, Kisössi. La 1622 apare sub numele de Eössy (Veress, Doc.IX, 250), la 1692 sub denumirea de Östi (Mezösi, 101), iar la 1828, 1851 cu numele de Össi¹. După această dată primește numele românesc de Aușeu².

Satul Luncșoara apare pentru prima dată în documente la 1214 sub numele de villa Loc sau sub numele de Lok, ElesdLok în documente maghiare. La 1360 apare sub denumirea de Lwk, Look, la 1366 Lak, la 1409 Lok, la 1435 este atestată ca possessio walachalis Lwkh, la 1472 Alsolol, Felsewlok, la 1828 Lok sau Lusora iar la 1851 Lokk, Lungsuora. Înainte de 1920 satul este atestat în Anuarul României Mari³ ca o comună rurală făcând parte din plasa Aleșd, cu secretariatul general la Groși, cu o populație de 1536 de locuitori.

Satul Gepiș apare în înscripții ca "Gyepes, Oláh- la 1411. Gyepes, 1583. Olahgiepes, 1600. Olah Geopeos. (Gepiș). Despre proprietatea din Gepiș a episcopiei avem primele informații din 1411, înființarea satului a avut loc nu cu puțin timp în urmă, pentru că în 1426 încă este numit „possessio seu podium”. (Bunyitay: Oláhok. Vlahii 16-17. 1.) Mai târziu, probabil datorită aceleiași familii voievodale, Gepișul a fost înglobat în voievodatul de Karánd. Locuitorii – aşa cum este arătat și de adjecțivul numelui apărut în secolul XVI – în primul rând au fost români, dar – precum se arată prin lista de nume anexată – au trăit în comună și maghiari (A se vedea: Magyargyepes) – SzN: 1583 (Dec, mal.) M: Iro, Köteles; R: Bakan, Bronch, 4 Chiche, Lelye, 2 Mosa; B: 2 Banko, 2 Lacho, Rado. — 1587. (Dec., mal.) R: 3 Czicze, Lile; B: Pator, 2

¹ Dr. Coriolan Suciu, Dicționar istoric al localităților din Transilvania, p48

² Botici Maria Corina, Botici M.A, Luncșoara, între istorie și memorie

³ SOCEC- RadixHub :: Sources :: SOCEC Romania directory from the early 1920s :: Alphabetical :: Historical (1913) name

Rado. — 1600. (U. C. 36/34.) M: Mész, Poganj; R: Bracziain, 3 Czicze, Gall, 2 Illie, 2 Lile, 2 Miklie; B: Pater, Palo, Zara”⁴.

Satul Gheghie este atestat sub numele de Gegeny, Körösgegeny. În 1406 este atestat documentar ca possessio walachalis Gegen. La 1552 Gheghendh (Korosgegeny, Gheghie). Sat construit la întâlnirea râurilor Crișul Repede și Borod este amintit de sursele noastre pentru prima oară în 1406, printre moșiiile valahe aparținând de Șinteu (Esterh, R. 44 B. 7).

Satul Groși apare la 1406 sub numele de Tötös, possessio walachalis Thythews. La 1692 apare cu numele de Tütös, la 1828 Töttös sau Gros, iar la 1851 Tötös Gros⁵.

Satul Cacuciu Vechi – apare în documente la 1435 sub denumirea de Kakuch, 1552 Magyar Kakwch, 1692 Magyar Kakucs (Mezősi, 101), 1828 Magyar Kakuts (Nagy 1/90). 1913 Nagykakucs. În 1920 apare comuna *Cacuciu Mic*, plasată în zona Aleșd, cercul Măgești, număr de locitori 327.

În perioada 1600 – 1690 satele comunei au aparținut turcilor, populația de aici luând parte la răscoala împotriva stăpânirii otomane condusă de Marcu Hațeganul, căpitan al principelui Rakoczi II. După anul 1700 comuna a devenit proprietatea fiscului, ocazie cu care s-a făcut recensământul populației și animalelor, iar după aceasta satele au ajuns din nou unor nobili. Înainte de 1918 satele comunei au aparținut unor familii de nobili maghiari cum ar fi: Dragffy și Imreffy cu soția pentru Aușeu, același Dragffy și Stefan Bocskai pentru satele Groși și Luncșoara, apoi unor domnitori români, dintre care amintim pe Gavrilă Movilă și Constantin Șerban.

Aușeu devine comună cu 5 sate componente cu ocazia reorganizării administrativ-teritoriale a țării din anul 1968.

⁴ Idem

⁵ Coriolan Suciu, Dicționarul localităților din România, Ed. Acad. Republicii Socialiste România, 1967. P. 48, 257, 272, 368

1.2 Cadrul fizico-geografic

Comuna Aușeu este situată în Județul Bihor, la limita cu județul Sălaj. Comunele învecinate sunt: NE-comuna Plopiș Județul Sălaj, N-Comuna Șinteu, NV-Satul Tinăud aparținător orașului Aleșd, SV-Comuna Măgești, S- Comuna Vadu Crișului, SE- Comuna Borod.

Comuna Aușeu este situată de-a lungul DN1 (E60) în depresiunea Vad-Borod, pe malul drept al râului Crișul Repede, în zona premontană a Munților Plopiș, așezare care beneficiază de un relief variat, o îmbinare dintre șes și dealuri. Comuna se întinde și pe cursurile afluenților de dreapta ai Crișului Repede: Valea Borodului, Valea Hutii, Valea Omului, Valea Lolii, Valea Ungurului, Valea Popsala, Valea Gepișului, pâraie care izvoresc din zona premontană a munților Plopiș.

Geologic zona aparține Depresiunii Vad-Borod, în care succesiunea geologică este dată, de complexul argilelor și nisipurilor panoniene, de culoare cenușiu –vineție, purtătoare de straturi de lignit specifice depresiunii, peste care se dispun discordant formațiuni recente pliocenocuaternare - pietrișuri și nisipuri respectiv pământuri argilo-nisipoase. La nivelul Dealurilor Lugașului întâlnim formațiuni mio-pliocene constituuite din argile prăfoase, argile nisipoase, pietrișuri și bolovănișuri.

Vegetația comunei este caracteristică zonelor de silvostepă, cu soluri fertile favorabile culturii cerealelor. În zonă se cultivă preponderant cereale, pomi fructiferi și viță de vie.

Din punct de vedere administrativ comuna cuprinde satele Aușeu (reședința), Cacuciuc Vechi, Codrișoru, Gheghie, Groși și Luncșoara.

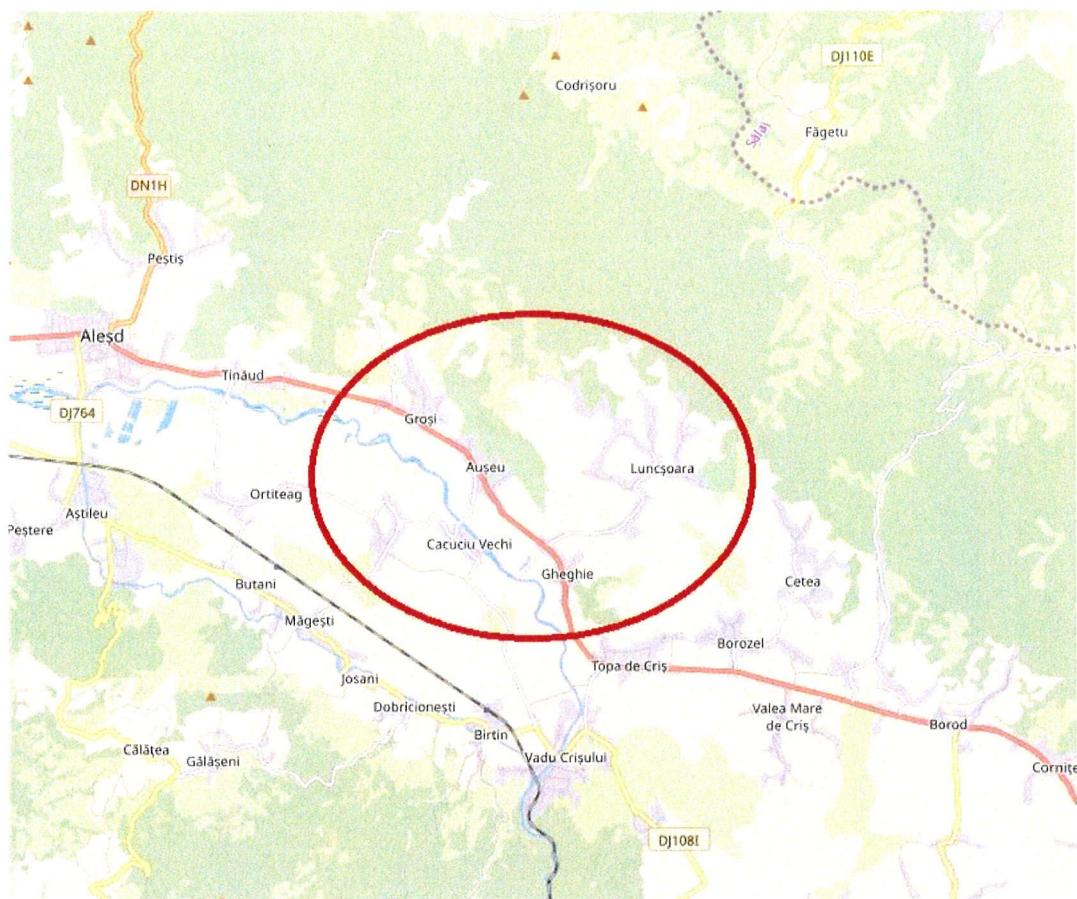

Figura 1: Harta cu localitățile componente ale comunei Aușeu. Sursa: Google maps

1.3 Fișă de prezentare a comunei

DATE GENERALE:

Comuna	AUȘEU
Județul	BIHOR
Teritoriul administrativ	7258 ha
Localități aparținătoare	Aușeu (reșed.), Cacuciuc Vechi, Codrișoru, Gheghie, Groși și Luncșoara.
Adresa Consiliului Local	Sat Aușeu, str. DN 1, nr.32, Județul Bihor, Cod postal: 417025

	Telefon: 0259342116, e-mail: primaria.Aușeu@cjbihor.ro
Primar	Mitică Florentin LAZĂR
Distanța până la reșed. de județ	46km

Tabelul 1: Date generale fișa de prezentare a comunei. Surse: Primăria comunei Aușeu

SITUAȚIA FUNCiară:

Suprafața totală	7258 ha	
Agricolă	3792	100%
Arabilă	1400	36,92%
Păsuni	1260	33,23%
Fînețe	1077	28,40%
Vii și pepiniere viticole	10	0,26%
Livezi și pepiniere pomicole	45	1,19%
Terenuri neagricole total	3466	100%
Păduri și altă vegetație forestieră	2925	84,39%
Ocupată cu ape, bălți	109	3,14%
Ocupată cu construcții	184	5,31%
Căi de comunicații și căi ferate	115	3,32%
Terenuri degradate și neproductive	133	3,84%

Tabelul 1.1: Situația funciară - fișa de prezentare a comunei. Surse: Primăria comunei Aușeu

Efectivele de animale existente în comuna Aușeu:

Taurine total:	146
----------------	-----

Caprine	27
Porcine total:	570
Ovine total:	1489
Cabaline	17
Păsări total:	2380

Tabelul 1.2: Efectivele de animale existente- fișa de prezentare a comunei. Surse: Primăria comunei Aușeu

Silvicultura: Suprafață totală: **2.956,2 ha**

SITUAȚIA DEMOGRAFICĂ: după date de la Recensământul din 2011

SITUAȚIA DEMOGRAFICĂ	NAȚIONALITĂȚI
Populația totală: 3033	Români: 2545
Femei: 1536	Maghiari: 10
Bărbați: 1497	Slovaci: 171
	Romi: 268

Tabelul 1.3: Situația demografică - fișa de prezentare a comunei-recensământ 2011. Surse: Primăria comunei Aușeu

Situația demografică - după datele primăriei 2020

SITUAȚIA DEMOGRAFICĂ	NAȚIONALITĂȚI
Populația totală: 2902	Români: 2672
	Romi: 167
	Slovaci: 63

Tabelul 1.4: Situația demografică - fișa de prezentare a comunei. Surse: Primăria comunei Aușeu

FORȚA DE MUNCĂ:

Salariați în industria prelucrătoare -
Salariați în comerț - 16
Salariați în construcții -
Salariați în transporturi și poștă –3
Salariați în învățământ - 39
Salariați în administrația publică - 10
Salariați în sănătate și asistență socială -16
Salariați în activități financiare, bancare și de asigurări – 4

Tabelul 1.5: *Forța de muncă - fișă de prezentare a comunei. Surse: Primăria comunei Aușeu*

UTILITĂȚI:

Rețea alimentare energie electrică: da
Rețea publică de alimentare apă potabilă - nu
Rețea de canalizare - nu
Stație de epurare - nu
Rețea alimentare cu gaz - nu
Căi de acces – Magistrala CFR 300, DN1E60
Telefonie fixă - ROMTELECOM, DIGI
Telefonie mobilă - ROMTELECOM, DIGI, Orange, Vodafone, s.a.
Acces internet, prin operatorul de telefonie mobilă și fixă – RDS-RCS, ROMTELECOM, DIGI
Sistem de transport în comun - operatori județeni și regionali, Gad Aser Trans, Trans Aleșd
Colectarea deșeurilor - operator Salubri SA Aleșd

Tabelul 1.6: *Utilități - fișă de prezentare a comunei. Surse: Primăria comunei Aușeu*

SPECIFIC LOCAL:

Relief: luncă și submontan
Ape curgătoare: Crișul Repede, Valea Borodului, Valea Hutii, Valea Omului, Valea Lolii, Valea Ungurului, Valea Popsala, Valea Gepişului
Lacuri: - nu sunt
Resurse naturale: lemn, piatră de construcție, pietriș de râu
Altitudinea maximă: Vf. Văratec 755,9 m se află pe limita comunei Aușeu cu comuna Sinteu. Altitudinea maximă pe teritoriul comunei este 748,6 m , sub vf. Văratec.
Surse de poluare: deșeuri menajere, canalizare, deșeuri animale
Grad seismic: 6
Monumente istorice și de arhitectură: Biserica ortodoxă de lemn din Gheghie 1714 Biserica din lemn Sf. Gheorghe din satul Luncșoara, secolul XVIII Biserica ortodoxă din Groși a fost construită în anul 1911 Ansamblul de case tradiționale relocate la Groși – Șura lui Victor

Tabelul 1.7: *Specific local - fișă de prezentare a comunei. Surse: Primăria comunei Aușeu*

CADRUL DEMOGRAFIC (SOCIO-DEMOGRAFIC)

NUMĂR LOCUITORI ȘI GOSPODĂRII PE LOCALITĂȚI în anul 2020:

Localitatea	Numărul de locuitori	Număr gospodării
Aușeu	527	200
Groși	923	322
Luncșoara	995	425
Gheghie	210	100

Cacuciuc vechi	144	81
Codrișoru	53	18
TOTAL	2902	1146

Tabelul 1.8: Număr locuitori și gospodării pe localități - fișă de prezentare a comunei. Sursa: Primăria comunei Aușeu

Date Primărie		Structura etnică		
Anul	Populația	Români	Romi	Slovaci
2020	2902	2672	167	63

POPULAȚIA stabilă după etnie:

Tabel 1.9: Populația stabile după etnie - fișă de prezentare a comunei. Sursa: Primăria comunei Aușeu

POPULAȚIA stabilă după religie la Recensământul din anul 2011

Religie	Ortodoxă	Romano-catolică	Reformată	Penticostală	Greco-catolică	Baptistă	Info. indisponibilă
3033	2356	179	5	258	5	191	39
100 %	77,68	5,90	0,16	8,51	0,16	6,30	1,29

Tabelul 1.10: Populația stabile după etnie - fișă de prezentare a comunei- recensământ 2011. Sursa: Primăria comunei Aușeu

Sistemul educațional:

Nr. de unități de învățământ - Școala Gimnazială Aușeu cu structuri arondate:

- Școala Primară Nr. 1 Groși
- Școala Gimnazială Alexandru Roman Aușeu
- Școala Gimnazială Nr. 1 Luncșoara
- Grădiniță cu program prelungit Nr. 1 Groși
- Grădiniță cu program normal Nr. 2 Luncșoara

Structura personalului din sistemul de învățământ:

- personal didactic: 37 persoane
- personal auxiliar: 6 persoane
- personal nedidactic: 2 persoane
- personal didactic în învățământul preșcolar: 4 persoane
- personal didactic în învățământul primar: 6 persoane
- personal didactic în învățământul gimnazial: 21 persoane

Structura elevilor din sistemul educațional al comunei Aușeu în anul 2019:

- elevi înscriși: 207;
- copii înscriși în învățământul preșcolar: 61;

Sistemul sanitar

- nr. medici - 2
- medici de familie - 1 (cu 2 cabinete, la Luncșoara și Groși)
- medici stomatologi – 1 (Groși)
- asistente medicale – 3

1.4 Date și sinteze

1.4.1 Infrastructura de transport

Comuna Aușeu este conectată la rețeaua de transport rutier prin intermediul Drumului Național 1, respectiv drumul European E60, ce leagă Oradea de Cluj-Napoca, iar la rețeaua feroviară prin calea ferată ce face legătura între Oradea-Cluj-Napoca-București-Constanța (CFR Magistrala 3). Cea mai apropiată stație CFR este la Vadu Crișului, conexiunea se face pe un drum modernizat. Este acces și la stația Chistag, situată lângă orașul Aleșd, dar drumul este mai greu și în această stație nu opresc toate trenurile.

O situație sintetică cu starea drumurilor comunale este redată tabelul următor:

Nr. crt.	Categoria și nr. drumului, localitatea de început, loc. principale de pe traseu	Lungime (km)	Îmbrăcăminți asfaltice	Pietruire	Pământ	Administrator (UAT)	Stare de viabilitate B(bun), M(mediu), R(rău)
1	DC35 Aușeu-Luncșoara	6km	541m	5459m	-	Comuna Aușeu	B/R
2	DC 167 Ghegie- Luncșoara-Codrișoru	15km	15km	-	-	Comuna Aușeu	B
3	DC 170 Aștileu-Ortiteag-Cauciu Nou-Vadu Crișului *Secțiunea Cacuciu Vechi-Vadu Crișului	14,8km 2,5km	2,5km	-	-	-	B
4	DC 172 Aușeu–Cacuciu vechi	2,5 km	2,5km	-	-	Comuna Aușeu	B
5	DC 172A Cacuciu Nou-Măgești	2 km	-	-	2km	Utilizat ca drum agricol	
6	DC267 Groși-Codrișoru	9,8km	4,2km	5,6km		Comuna Aușeu	B/R

Tabelul 2: Situația drumurilor comunale, comuna Aușeu. Prelucrare date furnizate de primăria comunei

Ulițe comunale: Ulițele din sate coincid în general cu drumurile comunale și sunt asfaltate, doar 3 ulițe scurte, se mai află în prezent în execuție pe un proiect cu finanțare din PNDL.

În ceea ce privește accesul la transportul aerian, comuna Aușeu se află la o distanță de 46 km față de Aeroportul Internațional Oradea și la o distanță de 110 km față de aeroportul Internațional Avram Iancu din Cluj-Napoca.

Transportul în comun este asigurat de autocare, autobuze și microbuze, care sunt furnizate de companiile private ce deservesc ruta Cluj-Napoca-Oradea și de doi operatori privați din zonă, Gad Aser Trans SRL și Trans Aleșd SRL.

1.4.2 Utilități

Rețelele de electricitate acoperă întreaga comună, mai puțin colonia de romi din satul Aușeu, 6 familii, stabilite în pășunea satului, la distanța de 1 km de rețeaua principală.

Rețelele de Gaze naturale - nu există rețea de transport sau distribuție de gaze naturale pe teritoriul comunei. S-a inițiat o ADI împreună cu orașul Aleșd și mai multe comune, dar în lipsa unei coordonări de la Consiliul Județean și a discuțiilor cu reprezentanții ROMGAZ care pun la îndoială fezabilitatea proiectului de alimentare cu gaze a zonei, nu au mai aderat toate comunele.

Rețelele de apă și canalizare – în prezent sunt introduse în toate satele comunei, dar nu au fost date în folosință în niciun sat. În satul Luncșoara, rețelele sunt construite din anul 2013 din fonduri europene, cu stație de captare și epurare proprie. Acestea au fost date în administrarea Companiei de apă Oradea și urmează să fie puse în exploatare în luna Martie 2020. În satele Aușeu, Groși, Gheghie și Cacuciuc Vechi, sunt introduse rețelele principale și se lucrează în prezent la finalizarea lucrărilor. Apa urmează să fie adusă de la Aleșd și canalizarea preluată de stația de epurare a orașului Aleșd la o distanță de 5 km. Proiectul finanțat prin PNDL vizează lucrări prioritare de extindere și reabilitare alimentare cu apă și canalizare, comuna Aușeu - alimentare cu apă, canalizare și stație de epurare localitățile Groși, Aușeu și Cacuciuc Vechi, comuna Aușeu.

Rețeaua de iluminat public acoperă toată comuna, dar este modernizată cu lămpi economice și de calitate doar în zona drumului național.

Prințr-un proiect numit "Uniunea Europeană – Wi-Fi 4 UE", lansat de Uniunea Europeană, în comuna Aușeu va fi disponibilă o conexiune gratuită la internet. Scopul acestui proiect este de a oferi acces gratuit la Wi-Fi pentru cetățenii din locuri publice, inclusiv parcuri, spații, clădiri publice, biblioteci, centre de sănătate și muzeu. Astfel, în localitatea Aușeu vor exista puncte de conexiune liberă în următoarele locuri: zona primăriei, cămine culturale, școli, iar punctele de Wi-Fi gratuite vor fi valabile trei ani.

1.4.3 Infrastructura pentru afaceri

În prezent comuna nu are o zonă destinată activităților industriale. Există însă două terenuri situate între satele Cacuciuc-Vechi și Aușeu, respectiv între Cacuciuc-Vechi și Vadu Crișului (zona industrială a

acestei comune), terenuri care ar putea fi puse la dispoziția unor investitori pentru dezvoltări industriale. În acest moment terenurile nu au alte utilități în afară de acces și curent electric. Destinația actuală este de pășune, ceea ce ar putea pune probleme în schimbarea folosinței terenurilor.

1.4.4 Societate civilă, sector asociativ, participare comunitară

Sectorul ONG este reprezentat de Asociația Luncșoara Bihorului, înființată de directorul școlii, profesorul Adrian Botici, care derulează proiecte în domeniul social. Această asociație este foarte bine conectată în exterior și derulează proiecte utile la nivelul comunei. În parteneriat cu primăria transportă copii din zona Runc, mai depărtată de satul Luncșora, la școală, cu micobuzul asociației și cheltuielile primăriei. De asemenea, printr-un proiect finanțat de fundația FIFA (32 000 Euro), asociația va construi un teren de sport cu gazon sintetic și cu nocturnă, pe un teren privat achiziționat de asociație.

La nivelul comunei s-au constituit trei asociații urbariale care gestionează fond forestier și pășuni în satele aferente. Compozitorul Asociația urbariarilor din Groși ”Groșana Gepișului” – asigură întreținerea drumurilor care deservesc atât pădurile proprii, cât și pădurile comunei, sprijină populația cu masă lemnosă la prețul de cost (jumătate din prețul pieței).

Consiliile Locale ale comunelor Vadu Crișului și Aușeu au înființat în anul 2015 Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aușeu-Vadu Crișului, având ca obiectiv general, dezvoltarea durabilă în domeniul economic, social, cultural, precum și din punct de vedere al mediului, al infrastructurii.

Participarea locală informală se poate remarcă în *inițiativele de cooperarea ale locuitorilor* din Luncșoara, în grupuri mici, pentru asigurarea în comun a aducțiunilor de apă potabilă.

Există de asemenea *Grupul columbofililor*, impulsionat și de președintele asociației naționale de profil care provine din comună. *Grupul fotbalistilor* funcționează informal și s-a coagulat recent, după construirea terenului de fotbal cu gazon sintetic la Aușeu.

Ansamblu de dansuri populare „Doruleț” de la Luncșoara condus de domnul Nicu Botici, instructor și „patron” al formației pe care o și finanțează, funcționează din anul 2013 și reprezintă comuna la festivaluri locale și naționale.

În comuna Aușeu funcționează de la începutul anilor 1990 *Sfatul Bătrânilor*, reluând cu siguranță o tradiție locală mai veche. Acesta este constituit din gospodari recunoscuți la nivelul satelor, persoane

care au contribuit la aplicarea legilor de retrocedare a terenurilor după legile fondului funciar de după 1990, și alte persoane importante și recunoscute ca atare de către locuitorii. Acest grup se reunește periodic și este consultat de către Primărie și Consiliul local în deciziile cele mai importante.

Este activ un *grup al cadrelor didactice pensionare* din comună, care socializează constant și desfășoară și activități culturale.

Există de asemenea patroni proveniți din comună, cu afaceri de anvergură națională, care finanțează acțiuni comunitare locale cum ar fi achiziția de teren în Luncșoara pentru baza sportivă, prin asociația locală (linking social capital).

Nu există o conectare a acestor asocieri cu mediul economic local, adică firmele din comună nu sprijină și nu conlucrează structurat cu mediul asociativ, chiar dacă administrația cooperează cu unele dintre grupuri, dar se remarcă o predispoziție certă spre cooperare locală.

1.5 Analiza principaliilor indicatori locali

1.5.1 Sumar

Analiza datelor statistice majore privind comuna Aușeu este un prim pas pentru a înțelege problemele sistemice pe care le întâmpină comunitatea, dar și oportunitățile pe care aceasta le are pentru a se putea dezvolta. Analiza vizează dimensiunile: demografică, educațională, de sănătate și administrativă, evidențiind principalele tendințe pentru fiecare dintre acestea.

1.5.2 Demografie

a. Evoluția demografică

Înaintea prezentării situației privind evoluția populației comunei, este necesară clarificarea conceptului de populație. Așa cum se poate observa și în fișa statistică a fiecărei localități, datele privind populația sunt prezentate pentru populația legală și populația stabilă. Populația legală este cea cu domiciliul în unitatea administrativă analizată. Populația stabilă reprezintă totalul persoanelor cu domiciliul în comună și se calculează pe baza datelor puse la dispoziție de către Direcția Județeană de Evidență a Populației. Populația stabilă se calculează pornind de la populația stabilă de la recensământ la care, în fiecare dintre anii din recensăminte, se adaugă născuții și se scad decedații, migrația externă fiind într-o oarecare măsură omisă, deoarece nu se iau în calcul decât schimbările de domiciliu (adică practic

de cetățenie). În studii și analize se preferă utilizarea populației stable, fiind considerată mai apropiată de populația de facto a zonei, deoarece nu include persoanele cu domiciliul formal în localitatea respectivă, dar plecate pentru o perioadă mai mare de timp (mai mare de un an). Sunt incluse însă persoanele cu domiciliul legal în altă localitate, dar care locuiesc (au reședința) de fapt în localitatea evaluată/analizată.

Evoluția populației comunei Aușeu în perioada 2008-2019 se prezintă astfel:

Anul	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
AUŞEU	3069	3080	3055	3032	3015	2995	2988	2982	2968	2951	2948	2923
Media Rural Județean	3293	3293	3293	3300	3311	3307	3303	3303	3305	3309	3314	3309

Tabelul 3: *Evoluția populației în intervalul 2005-2018, la 1 iulie. Sursa: date furnizate de INS*

EVOLUȚIA POPULAȚIEI COMUNEI AUŞEU

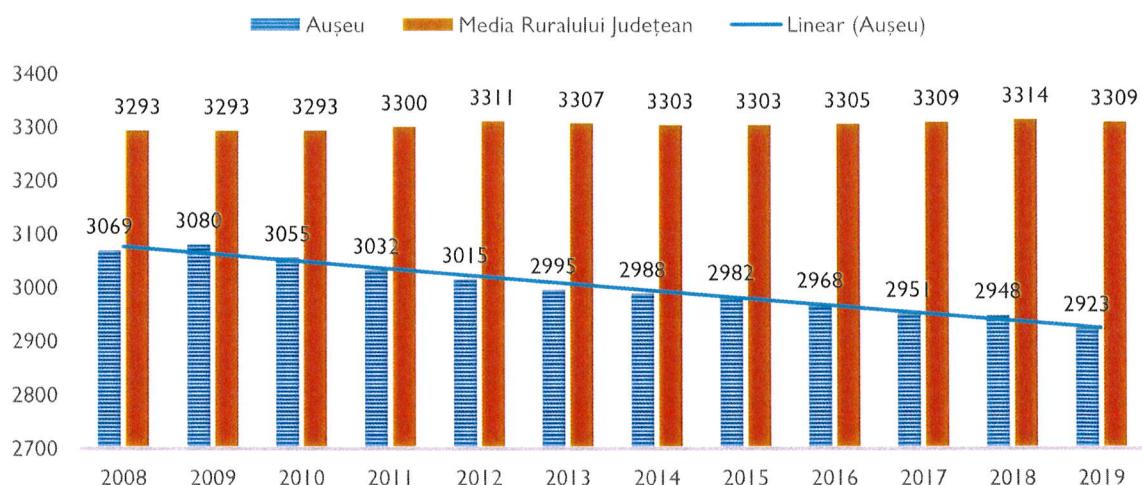

Figura 2: Reprezentare grafică a evoluției populației în comuna Aușeu în perioada 2008-2019. Sursa: date INS

În graficul de mai sus se poate observa o descreștere continuă a populației din perioada analizată. De-a lungul perioadei analizate descreșterea a avut loc gradual, de la an la an, aceasta nefiind resimțită într-o foarte mare măsură, însă comparând anii de referință 2008 și 2019, scăderea numărului populației nu este

una fericită, deoarece la nivelul unei comune, scăderea cu aproximativ 150 de persoane înseamnă mult, această scădere putând afecta negativ dezvoltarea comunei.

b. Îmbătrânirea populației

În anul 2018, populația comunei la 1 iulie era de 2923 de locuitori, dintre care 1432 de bărbați și 1491 de femei. Se poate observa un număr ridicat al populației mai ales în segmentul de vârstă cuprins între 40 și 49 de ani, segment care este caracterizat de persoanele apte de muncă, segment important pe termen mediu, deoarece persoanele cu vîrstă cuprinsă în această categorie reflectă prezentul și viitorul apropiat al forței de muncă. Segmentul de vârstă cuprins între 20 și 24 de ani este și el unul pozitiv, indicând prezența persoanelor tinere în comunitate, persoane care de cele mai multe ori au un nivel crescut de educație, motivație superioară și pot avea idei inovative pentru dezvoltarea comunității.

Vârstă	Bărbați	Femei
0- 4 ani	76	85
5- 9 ani	72	61
10-14 ani	82	90
15-19 ani	83	90
20-24 ani	123	17
25-29 ani	112	84
30-34 ani	104	84
35-39 ani	108	86
40-44 ani	107	113
45-49 ani	130	124

50-54 ani	104	77
55-59 ani	64	73
60-64 ani	68	94
65-69 ani	67	113
70-74 ani	58	79
75-79 ani	38	45
80-84 ani	28	41
85 ani și peste	8	35

Tabelul 4: Populația pe categorii de vârstă, în funcție de gen, anul 2018, 1 iulie. Sursa: INS

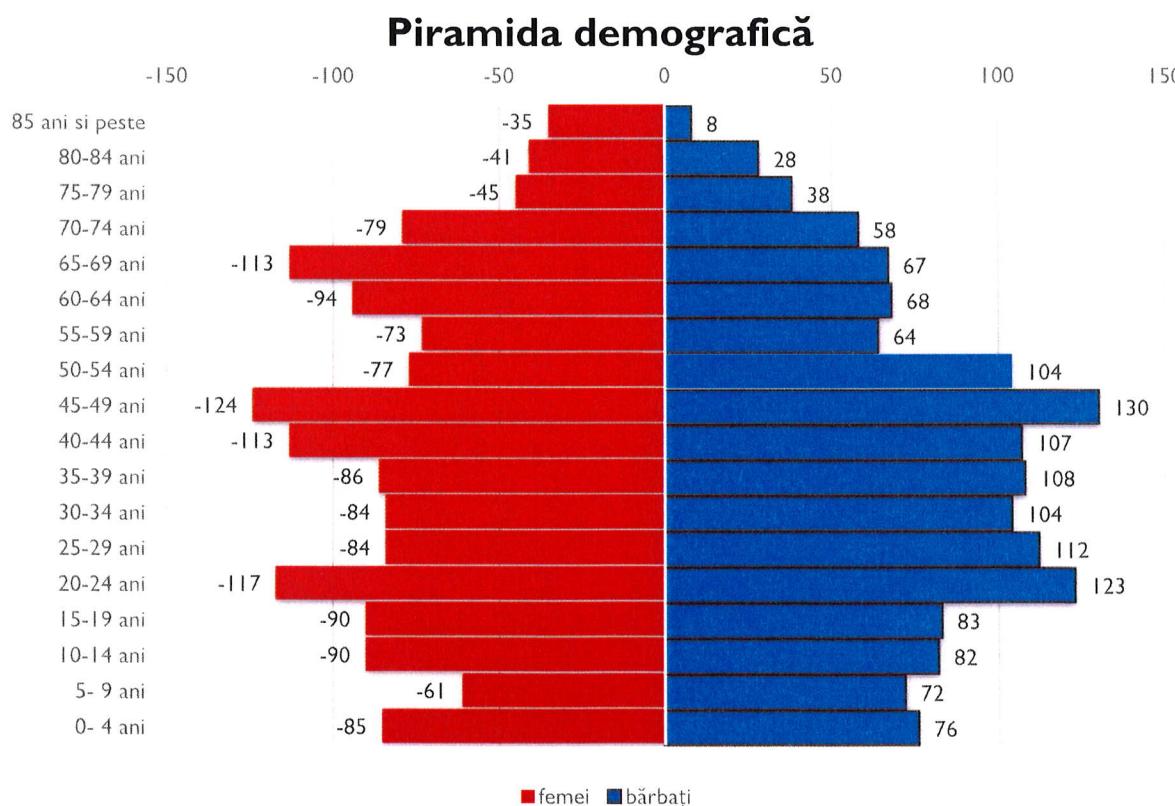

Figura 3: Piramida populației din comuna Aușeu 2019. Sursa: calcule proprii pe baza datelor INS

Raportul de dependență demografică este raportul dintre numărul persoanelor de vârstă "dependentă" (persoane sub 15 ani și de peste 64 ani) și populația în vîrstă de muncă (15-64 ani) exprimat la 100 de persoane. $Rd = [P(0-14\text{ ani}) + P(65+\text{ ani})] / P(15-64\text{ ani}) \times 100$.

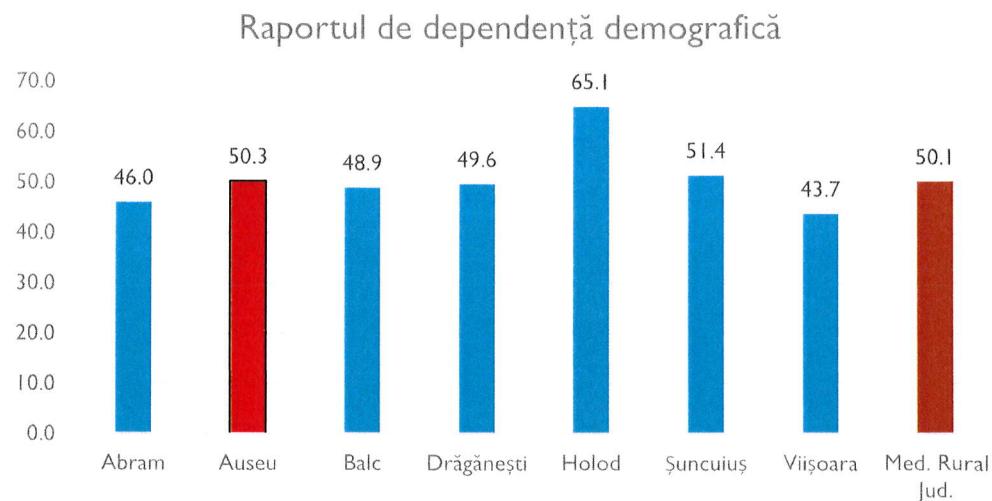

Figura 4: Raportul de dependență demografică-2019. Sursa: calcule proprii pe baza datelor INS

O analiză comparativă a acestui indicator plasează comuna în zona medieie ruralului județean, dar indică totodată și faptul că mai mult de jumătate din populația comunei se află teoretic în situația de dependență.

Migrația constituie un element important în ceea ce privește creșterea și descreșterea demografică. Nivelul migrației se măsoară cu ajutorul ratei sporului migratoriu care reprezintă diferența dintre stabiliri și plecări cu reședința, raportată la 1000 de locuitori. Diferența dintre stabilirile cu reședința și plecările cu reședința s-a calculat pentru mediile din perioada 2009-2018.

UAT	Sporul migratoriu stabiliri–plecări cu reședința (med 10 ani)	Rata sporului migratoriu pe 10 ani stabiliri–plecări cu reședința (med 10 ani) raportate la mia de locuitori
Abram	-20	-6.33
Auseu	-22	-7.33
Balc	-29.5	-8.78
Drăgănești	-24.8	-8.44
Holod	23.3	7.33

Şuncuiuş	-0.2	-0.06
Viişoara	-2.6	-1.93
MED. RURAL JUD	-10.25	-3.10

Tabelul 5: *Rata sporului migratoriu, perioada 2009-2018. Sursa: INS*

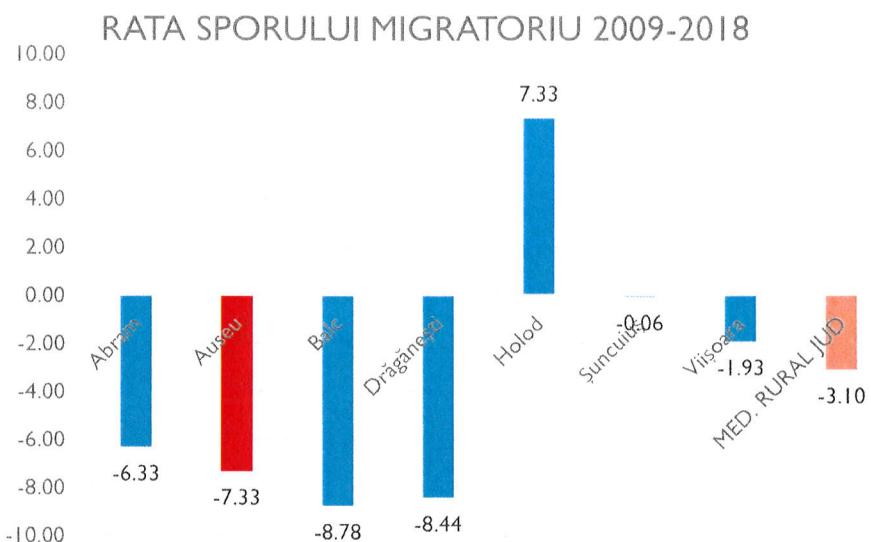

Figura 5: *Rata sporului migratoriu pentru comuna Aușeu și comunele de referință.*

Rata sporului migratoriu arată pierderea anuală medie de populație la mia de locuitori, datorată migrației și permite o bună comparație cu Ruralul Județean și comunele de comparație selectate. Comuna Aușeu prezintă o valoare ridicată a acestui indicator. Comuna a pierdut anual prin migrație, în medie, 7.33 persoane la mia de locuitori, de peste două ori mai mult decât ruralul județean.

O caracteristică demografică importantă este reprezentată de populația stabilă în funcție de confesiunea religioasă. Potrivit datelor înregistrate în urma ultimului recensământ desfășurat în anul 2011, la nivelul comunei Aușeu există următoarele confesiuni reprezentative:

Religie	Ortodox	Romano-catolică	Reformată	Penticostală	Greco-catolică	Baptistă	Info. indisponibilă
3033	2356	179	5	258	5	191	39
100%	77,68	5,90	0,16	8,51	0,16	6,30	1,29

Tabelul 6: *Populația stabilă după confesiune. Sursa: Recensământ 2011*

Populația stabilă după religie

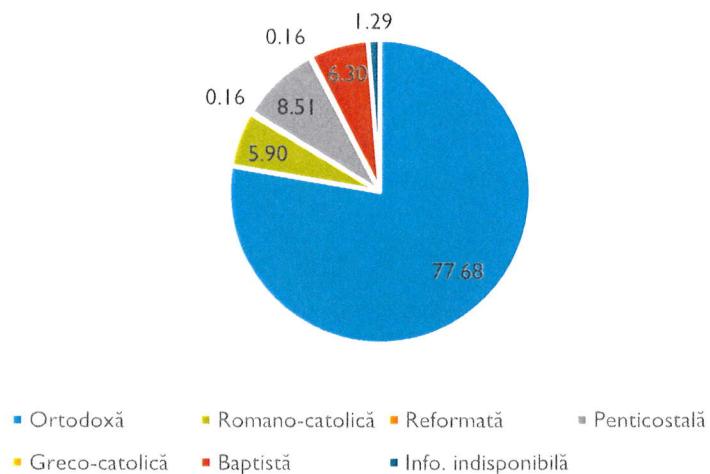

Figura 6: Populația stabilă după religie. Sursa: Recensământul din 2011

Referitor la structura populației în funcție de etnia declarată în comuna Aușeu se prezintă cu o structură etnică complexă, formată din 3 etnii. Cetățenii de etnie română reprezintă majoritatea din totalul populației și anume 92.07%, urmați de persoanele de etnie etnie romă (5.75%), slovacă (2.17%)

Anul	Populația	Români	Romi	Slovaci
2020	2902	2672	167	63
	%	92.07	5.75	2.17

Tabelul 7: Populația stabilă după etnie. Sursa: Primăria Aușeu, 2020

Populația după etnii

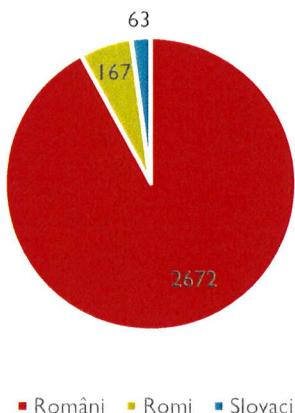

Figura 7: Populația stabilă după etnie. Sursa: Primăria Aușeu, 2020

c. Natalitate și mortalitate

Pentru a analiza în mod adecvat demografia comunei din punct de vedere al natalității și a mortalității, precum și a sporului natural, vom începe prin a defini termenii cheie:

- natalitatea reprezintă un indice rezultat din raportarea nou-născuților vii la mia de locuitori într-o anumită perioadă de timp și care indică frecvența nașterilor în cadrul unei populații date;
- mortalitatea este un indice rezultat din raportarea numărului de decese dintr-o populație, la o mie de locuitori, pe un anumit teritoriu;
- sporul natural al unei populații, raportat la o anumită perioadă de timp, reprezintă diferența dintre numărul nou-născuților vii și numărul decedaților (diferența dintre natalitate și mortalitate); acesta poate fi pozitiv (nr. nou-născuților este mai mare decât nr. decedaților), negativ (numărul nou-născuților este mai mic decât nr. decedaților) sau zero;
- rata sporului natural este diferența dintre rata generală a natalității și rata generală a mortalității în anul de referință și evidențiază evaluarea demografică a mișcării naturale a populației.

Sporul natural negativ survine pe de o parte pe fondul creșterii numărului de decese, iar pe de altă parte pe fondul scăderii numărului nașterilor. Problema cea mai mare care a determinat acest spor negativ record este scăderea la minimul istoric a nașterilor. În anul 2012, în țara noastră s-au născut doar nouă copii la 1.000 de locuitori, cel mai redus nivel din 1960, de când sunt colectate datele statistice. În mod cert, factori de ordin cultural, criza economică, riscul șomajului, creșterea dobânzilor la creditele bancare, îi fac pe locuitori să ia decizia de a amâna nașterea unui copil pentru vremuri mai bune din punct de vedere finanțiar.

Specificația/anul	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Născuți vii	28	24	30	30	37	32	34	29	34	41	36
Decedați	40	44	43	45	51	51	42	46	31	29	52
Spor natural	-12	-20	-13	-15	-14	-19	-8	-17	3	12	-16

Tabelul 8: Evoluția sporului natural, comuna Aușeu. Sursa: Calcule proprii pe baza datelor furnizate de INS

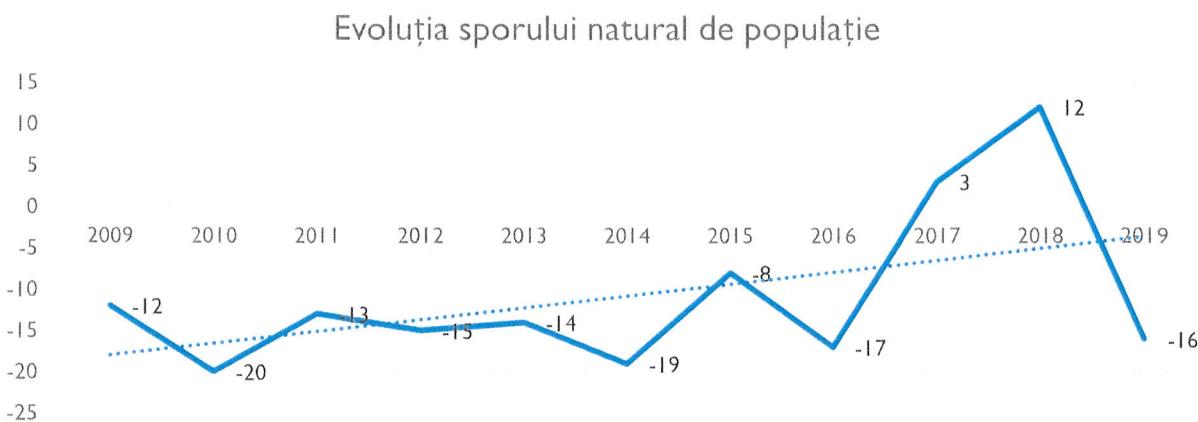

Figura 8: Evoluția sporului natural, comuna Aușeu. Sursa: Calcule proprii pe baza datelor furnizate de INS

Din tabelul de mai sus se poate observa că de-a lungul timpului sporul natural de populație al comunei Aușeu s-a menținut negativ o bună perioadă de timp, penultimii doi ani analizați indicând însă un spor pozitiv de populație. Trendul general este crescător, dar rămâne totuși negativ.

Pentru a ilustra comparativ sporul natural de populație pentru comuna Aușeu, s-a calculat sporul natural mediu de populație (SpNM) calculat ca medie anuală pentru intervalul 2009-2018, pentru comună și comunele de comparație: Abram, Balc, Drăgănești, Holod, Șuncuiuș, Viișoara și Ruralul județean Bihor. Apoi s-a calculat populația medie (PM) pe aceeași perioadă de timp, după formula: SpNM x 1000/PM, ulterior a rezultat *Rata sporului natural mediu pe 10 ani*. Tabelul de mai jos arată pierderea medie anuală de populație la mia de locuitori în ultimii 10 ani, datorată sporului natural negativ.

Rata sporului natural mediu pe 10 ani	
UAT	
Abram	-6.07

Aușeu	-3.43
Balc	-3.18
Drăgănești	-4.53
Holod	-4.97
Șuncuiuș	-4.49
Viișoara	-5.35
MED. RURAL JUD.	-3.51

Tabelul 10: *Rata sporului natural mediu pe 10 ani (2009-2018)*. Sursa: INS

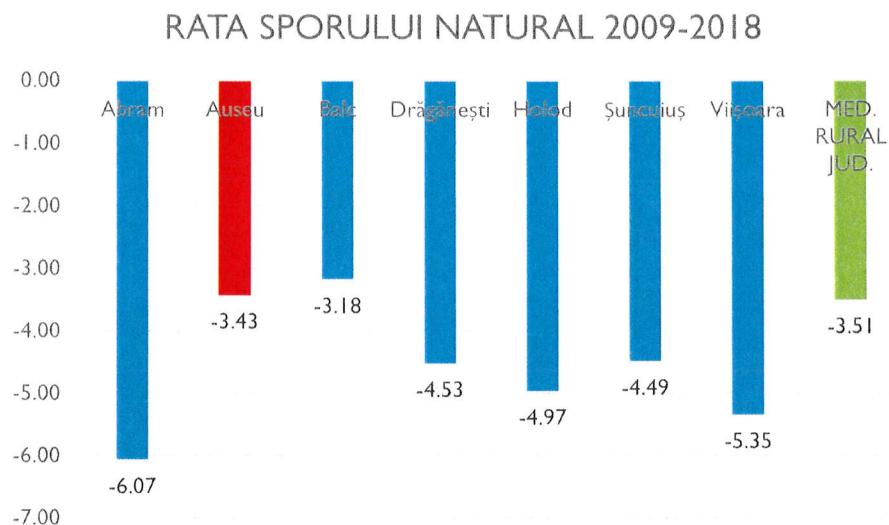

Figura 9: *Rata sporului natural mediu pe 10 ani (2009-2018)*. Sursa: INS

Deși are un spor negativ de populație, comuna Aușeu are o pierdere de populație inferioară mediei Ruralului județean și mai mică decât a majorității comunelor de comparație.

1.5.3 Educație

Potrivit fișei localității, în comuna Aușeu există 4 unități de învățământ, în care în anul școlar 2019-2020 sunt înscriși 268 de elevi și preșcolari.

Anul	2015	2016	2017	2018	2019
Preșcolari	62	67	59	57	61

Școlari	231	234	223	215	207
----------------	-----	-----	-----	-----	-----

Tabelul 11: Evoluția populației școlare în perioada 2008-2019. Sursa: Primăria Aușeu

Pentru o mai bună înțelegere a evoluției a numărului celor înscriși în învățământ s-a luat ca referință perioada 2015-2019 pentru care există date statistice. Se poate observa că atât numărul de preșcolari, cât și cel al elevilor, prezintă de-a lungul perioadei de referință un trend general de scădere. Această scădere se datorează pe de o parte scăderii demografice pe segmental specific, dar în mai mare măsură structurării pe unități școlare, neadecvată numărului actual de elevi. Această a doua cauză ar putea afecta performanța școlii și accentuarea pe termen scurt a scăderii numărului de elevi înscriși datorită alternativelor mai bune în localitățile învecinate.

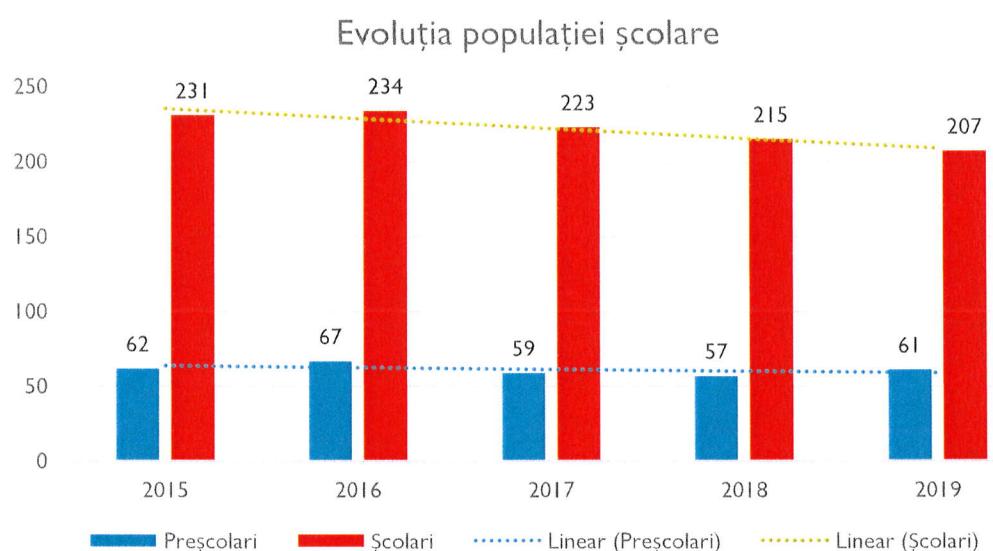

Figura 10: Evoluția populației școlare și preșcolare în perioada 2015-2019, comuna Aușeu. Sursa: INS

În ceea ce privește performanța școlară, din datele puse la dispoziție de către primărie rezultă că din numărul total de elevi înscriși în clasa a VIII-a, doar un procentaj de 30% realizează note peste 5 la evaluarea națională și 56% sunt repartizați în licee și școli profesionale.

	elevi înscriși în cl. aVIII-a	promovați	înscriși la EN	note peste 5	repartizați în licee	repartizați în școli profesional e
Total 2015-2019	142	102	89	43	63	17
Media pe an	28,4	20,4	17,8	8,6	12,6	3,4

Tabelul 12: *Performanța școlară în perioada 2015-2019 a elevilor din comuna Aușeu. Sursa: Primăria Aușeu*

În cadrul școlilor din comună nu există abandon școlar, deoarece există o legătură apropiată între școală și părinți. După încheierea studiilor gimnaziale în comună, elevii au oportunitatea de a merge la liceu în proximitate, la Aleșd sau la Vadu Crișului. Anual, aproximativ 2-3 elevi din comunitatea de romi din Luncșoara abandonează în cursul primului an după începerea liceului.

În continuare vom prezenta analiza privind gradul de educație din perspectiva ultimei forme de învățământ absolvite. Conform datelor ultimului recensământ, majoritatea populației comunei Aușeu se încadrează în forma de învățământ inferior (46.95%), o valoare mai scăzută față de cele înregistrate la nivelul rural județean (51.19%) și ruralul național (57.48%). Procentajul celor care au absolvit studii superioare este (6.32%), post-liceale (2.64%), liceal (24.18%), profesional (16.52%), valori peste ruralul județean și ruralul național. Procentajul de persoane fără școală (3.39%) din care jumătate se declară analfabete, plasează comuna într-o situație mai bună decât ruralul județean și ruralul național (Datele provin de la Rencensământul din anul 2011).

Ultima formă de învățământ absolvită	superior	postliceal	liceal	profesional	gimnazial	primar	fără scoala
rural național	4.74%	1.54%	17.23%	14.67%	36.56%	20.92%	4.34%
jud. Bihor	14.08%	3.13%	26.12%	14.43%	25.55%	13.15%	3.54%
rural județean	6.05%	1.90%	20.54%	15.23%	32.53%	18.66%	5.09%
Aușeu	6.32%	2.64%	24.18%	16.52%	31.29%	15.66%	3.39%

Tabelul 13: *Ultima formă de învățământ absolvită. Sursa: Recensământ 2011*

POPULAȚIA STABILĂ DE 10 ANI ȘI PESTE, DUPĂ NIVELUL DE EDUCAȚIE

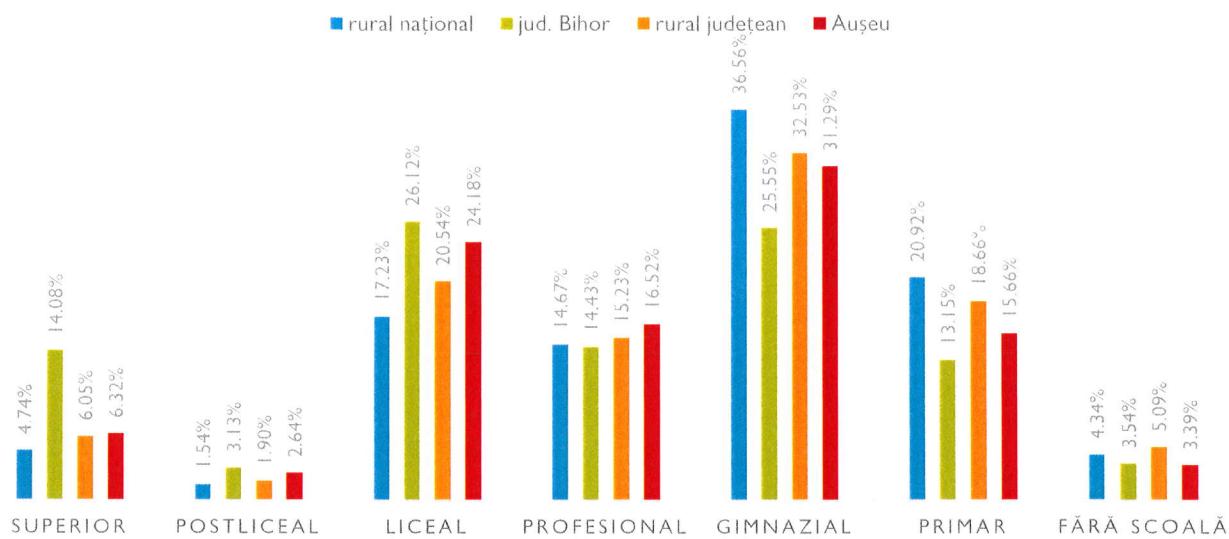

Figura 11: Nivelul ultimei instituții de învățământ absolvite. Sursa: recensământ 2011

1.5.4 Sănătate și asistență socială

În comună funcționează două cabinete cu un singur medic de familie la Luncșoara și Groși și un cabinet stomatologic la Groși, deservit de un medic. Personalul mediu sanitar numără 3 persoane.

Datorită caracteristicii locuirii în comună (unități de locuire risipite la distanțe relative mari) comuna ar necesita și un asistent sanitar comunitar în schema de personal a primăriei și eventual retribuit cu fonduri alocate de Direcția de Sănătate Publică.

În comună există de asemenea și două farmacii la Luncșoara și Groși.

Există un singur cabinet veterinar în comună, la Aușeu, deservit de un medic.

Serviciul de asistență socială organizat la nivelul administrației locale nu este acreditat. Situația persoanelor asistate social este următoarea:

- ajutor social – 88 de persoane
- nivelul cheltuielilor pentru asigurarea venitului minim garantat este 129.873 lei
- ajutor încălzire însumează 8.700 lei